

Cryoglobulinemie

Bij cryoglobulinemie zitten er veel cryoglobulinen in het bloed. Dat zijn eiwitten die de nieren en andere organen kunnen beschadigen.

Inhoudsopgave

1. Wat is cryoglobulinemie?
2. Oorzaak van cryoglobulinemie
3. Symptomen van cryoglobulinemie
4. Behandeling van cryoglobulinemie
5. Gevolgen van cryoglobulinemie

Lees dit dossier online

Bekijk de meest recente versie van dit dossier online

<https://www.nieren.nl/bibliotheek/158-cryoglobulinemie>

Nieren.nl is een online platform voor nierpatiënten, hun naasten, nierdonoren en andere betrokkenen. De website biedt betrouwbare informatie over nieraandoeningen, behandelmethoden en onderzoeken, en ook over de invloed van nierschade op het dagelijks leven. Via nieren.nl kunnen nierpatiënten elkaar ook ontmoeten in een veilige online omgeving. Nieren.nl is een initiatief van de Nierstichting en de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN).

1. Wat is cryoglobulinemie?

LAATSTE UPDATE

5 maart 2019

MET MEDEWERKING VAN

prof. dr. Jan Willem Cohen Tervaert, internist-immunoloog

Deze deskundigen dragen bij aan betrouwbare informatie op nieren.nl.

Meer informatie (nieren.nl/referenten)

Bij de ziekte cryoglobulinemie zit er veel van het eiwit cryoglobuline in het bloed. Dat is schadelijk voor de bloedvaten. Ook voor de bloedvaten in de nieren.

Cryoglobuline is een eiwit. Bij gezonde mensen komt dit eiwit bijna niet voor in het lichaam. Wel bij mensen met een bepaalde ziekte of infectie. Bijvoorbeeld bij lymfeklierkanker, hepatitis C of reumatische aandoeningen.

Deze eiwitten kunnen een ontsteking in een bloedvat veroorzaken. Vooral bij kleine bloedvatjes gebeurt dat al snel. Het bloed stroomt dan minder goed door. Daardoor ontstaat schade aan organen, zoals de nieren. Ook kunnen bloedingen in de huid ontstaan. Deze zijn zichtbaar als kleine paarsrode vlekjes.

Nierschade door cryoglobuline

Cryoglobulinen veroorzaken schade door het hele lichaam. Bijvoorbeeld in de huid, de zenuwen, de longen, de darmen of de lever. Schade aan de nieren komt vooral veel voor. Door de cryoglobulinen ontstaan ontstekingen in de nierfilters.

Nierfilterontsteking

Lees hoe de nierfilters beschadigd raken bij een ontsteking.

nieren.nl/bibliotheek/149-nierfilterontsteking

Vasculitis

Cryoglobulinemie heet ook wel cryoglobulinemische vasculitis. Vasculitis is een naam voor aandoeningen waarbij de bloedvaten ontstoken raken.

Systemische vasculitis

Lees over aandoeningen waarbij bloedvaten door heel het lichaam ontstoken kunnen raken.

nieren.nl/bibliotheek/67-systemische-vasculitis

Lees dit artikel online

Bekijk de meest recente versie van dit artikel en het bijbehorende dossier online.

nieren.nl/bibliotheek/3-nierziekten/158-cryoglobulinemie/1643-wat-is-cryoglobulinemie

2. Oorzaak van cryoglobulinemie

LAATSTE UPDATE

5 maart 2019

MET MEDEWERKING VAN

prof. dr. Jan Willem Cohen Tervaert, internist-immunoloog

Deze deskundigen dragen bij aan betrouwbare informatie op nieren.nl.

Meer informatie (nieren.nl/referenten)

Cryoglobulinemie gaat geregeld samen met aandoeningen waarbij het afweersysteem erg actief is. Maar meestal is cryoglobulinemie een op zichzelf staande ziekte.

Het afweersysteem (immuunsysteem) beschermt het lichaam tegen virussen, bacteriën en andere ziekteverwekkers. Dit doet het afweersysteem op verschillende manieren. Bijvoorbeeld met behulp van bepaalde eiwitten. Die heten immuunglobulinen.

Deze immuunglobulinen veranderen soms in cryoglobulinen. Deze eiwitten kunnen een ontsteking in een bloedvat veroorzaken.

Soms: in combinatie met andere aandoening

Cryoglobulinemie komt voor in combinatie met verschillende soorten aandoeningen. Die zijn in 3 groepen te verdelen:

- **ziekten waarbij afweercellen cellen zich heel snel gaan delen**
Bijvoorbeeld: lymfeklierkanker, de ziekte van Kahler, de ziekte van Waldenström of leukemie.
- **langdurige infecties**
Bijvoorbeeld: hepatitis C, hepatitis B of hiv-infectie.
- **auto-immuunziekten**
Bijvoorbeeld: de ziekte van Sjögren, reumatoïde artritis of SLE (systemische lupus erythematoses).

Meestal: op zichzelf staande ziekte

Cryoglobulinemie kan ook vanzelf ontstaan. Voor zover bekend is er dan geen andere ziekte en ook geen infectie. Dit heet idiopathische cryoglobulinemie. Idiopathisch betekent: zonder aanwijsbare oorzaak. Een andere naam is primaire cryoglobulinemie. Primair betekent: eerste. In Nederland komt deze vorm van cryoglobulinemie het meest voor.

Lees dit artikel online

Bekijk de meest recente versie van dit artikel en het bijbehorende dossier online.

nieren.nl/bibliotheek/3-nierziekten/158-cryoglobulinemie/1645-oorzaak-van-cryoglobulinemie

3. Symptomen van cryoglobulinemie

LAATSTE UPDATE

5 maart 2019

MET MEDEWERKING VAN

prof. dr. Jan Willem Cohen Tervaert, internist-immunoloog

Deze deskundigen dragen bij aan betrouwbare informatie op nieren.nl.

Meer informatie (nieren.nl/referenten)

Bij cryoglobulinemie verschillen de klachten per persoon. Dat komt doordat de eiwitten op verschillende plekken in het lichaam een bloedvatontsteking kunnen veroorzaken. Bij de meeste mensen gebeurt dit in de huid, de zenuwen, de nieren en/of de lever.

Het opvallendst zijn de kleine paarsrode vlekjes die op de huid kunnen ontstaan. Ze komen vooral voor op de onderbenen. Voorbeelden van andere klachten zijn:

- Gewrichtspijn, vooral in de handen, ellebogen, knieën en enkels.
- Bleke en gevoelloze vingers en tenen. Deze klacht ontstaat onder invloed van kou. Als de vingers en tenen weer opwarmen, gaan ze tintelen. Dit verschijnsel heet ook wel fenomeen van Raynaud. Dit komt ook voor zonder dat er sprake is van cryoglobulinemie. De meeste mensen met het fenomeen van Raynaud hebben geen cryoglobulinemie.
- Verlamingsverschijnselen of verwardheid als het zenuwstelsel aangetast is.

Een uitgebreide beschrijving van de verschillende klachten die bij cryoglobulinemie en andere vormen van vasculitis voorkomen, vindt u in het 'Handboek Diagnose vasculitis' van de Vasculitis Stichting.

Richtlijndatabase.nl: Handboek Diagnose vasculitis

Deze brochure is de patiëntenversie van de medische richtlijn 'Kleine vaten vasculitis' (2010). U krijgt een heldere uitleg over de diagnose en behandeling. Ook de verschillende soorten klachten worden uitgebreid beschreven. (PDF)

https://richtlijndatabase.nl/gerelateerde_documenten/f/2706/Patientenversie%20Vasculitis.pdf

Wanneer begint cryoglobulinemie?

Deze aandoening kan op iedere leeftijd voorkomen. Maar er is een piek bij mensen die rond de 50 jaar oud zijn.

Diagnose bij cryoglobulinemie

Hoe eerder de ziekte wordt ontdekt, hoe beter. Dan is er nog geen ernstige schade aan de organen. Een vroege diagnose is goed mogelijk als er vlekjes op de huid ontstaan.

Maar vaak wordt de ziekte pas ontdekt als de nieren of andere organen al beschadigd zijn. Bij nierschade gaat het lichaam onder meer vocht vasthouden. U kunt dan last krijgen van hoge bloeddruk of opgezwollen enkels en voeten.

Symptomen van chronische nierschade

Lees over de klachten die kunnen ontstaan als de nieren niet goed meer werken.

nieren.nl/bibliotheek/24-symptomen-van-chronische-nierschade

Bloedonderzoek

Cryoglobulinen heten zo, omdat ze reageren op kou. Cryo betekent kou. De eiwitten gaan samenklonteren als het bloed (bij onderzoek in het laboratorium) in de koelkast wordt gezet. Hierop wordt gelet bij het stellen van de diagnose.

Vasculitis.nl

Lees meer over het stellen van de diagnose bij cryoglobulinemie (ook wel: cryoglobulinemische vasculitis).

https://www.vasculitis.nl/ECV_nl.html

Lees dit artikel online

Bekijk de meest recente versie van dit artikel en het bijbehorende dossier online.

nieren.nl/bibliotheek/3-nierziekten/158-cryoglobulinemie/1646-symptomen-van-cryoglobulinemie

4. Behandeling van cryoglobulinemie

LAATSTE UPDATE

5 maart 2019

MET MEDEWERKING VAN

prof. dr. Jan Willem Cohen Tervaert, internist-immunoloog

Deze deskundigen dragen bij aan betrouwbare informatie op nieren.nl.

Meer informatie (nieren.nl/referenten)

De behandeling van cryoglobulinemie richt zich eerst op het aanpakken van de oorzaak. Dus: op de ziekte die de aanmaak van het eiwit cryoglobuline veroorzaakt. Daarnaast krijgt u medicijnen die de ontstekingen remmen.

Uw arts behandelt de ziekte die cryoglobulinemie veroorzaakt. Als die goed is te behandelen, verdwijnt cryoglobulinemie meestal ook.

Daarnaast pakt uw arts de klachten aan. Daarom krijgen veel patiënten ontstekingsremmers (NSAID's) en soms ook prednison. Deze medicijnen helpen tegen de ontstekingen in de gewrichten en de huid.

Bij veel mensen met cryoglobulinemie is niet bekend wat de oorzaak is. De behandeling bestaat dan uit het remmen van de ontstekingen, met behulp van de genoemde medicijnen.

Bij ernstige klachten

Bij cryoglobulinemie kan ernstige schade aan de organen ontstaan. Soms is dat zelfs levensbedreigend. In die situatie is een 'agressievere' behandeling nodig. U krijgt dan medicijnen die de aanmaak van cryoglobulinen stoppen. Dat doen de medicijnen door het afweersysteem te onderdrukken. Daarnaast is soms plasmaferese nodig.

- **medicijnen die het afweersysteem onderdrukken**

De medicijnen zorgen ervoor dat het afweersysteem niet langer zoveel cryoglobulinen aanmaakt. Meestal wordt hiervoor het middel rituximab voorgeschreven.

- **plasmaferese**

Bij deze behandeling wordt het bloedplasma uit uw bloed gefilterd, en vervangen door een vloeistof met albumine. Het bloedplasma is het vocht van het bloed, zonder de bloedcellen. In het plasma zitten de cryoglobulinen. Door plasmaferese verdwijnt een grote hoeveelheid cryoglobulinen uit het bloed.

Lees dit artikel online

Bekijk de meest recente versie van dit artikel en het bijbehorende dossier online.

nieren.nl/bibliotheek/3-nierziekten/158-cryoglobulinemie/1648-behandeling-van-cryoglobulinemie

5. Gevolgen van cryoglobulinemie

LAATSTE UPDATE

5 maart 2019

MET MEDEWERKING VAN

prof. dr. Jan Willem Cohen Tervaert, internist-immunoloog

Deze deskundigen dragen bij aan betrouwbare informatie op nieren.nl.

Meer informatie (nieren.nl/referenten)

De gevolgen van cryoglobulinemie verschillen per persoon. Ze zijn sterk afhankelijk van de onderliggende ziekte en van de schade die door cryoglobulinemie is ontstaan.

Zijn de nieren aangedaan door cryoglobulinemie? Dan kan de schade ernstig zijn. Door een nierfilterontsteking kunnen de nieren heel snel achteruitgaan. Bij sommige mensen is de schade zo erg, dat dialyse of een niertransplantatie nodig is. Maar ook hier bestaan grote verschillen per persoon.

Nierfilterontsteking

Lees meer over nierfilterontsteking en de mogelijke gevolgen.

nieren.nl/bibliotheek/149-nierfilterontsteking

Behandeling van chronische nierschade

Lees meer over de behandeling bij chronische nierschade.

nieren.nl/bibliotheek/88-behandeling-van-chronische-nierschade

Gevolgen voor het dagelijks leven

Een chronische ziekte heeft niet alleen gevolgen voor uw lichamelijke gezondheid, maar raakt uw hele leven. Mogelijk heeft de ziekte invloed op uw relaties, werk, studie en financiële situatie.

Leren omgaan met nierschade

Lees uitgebreide informatie over de invloed van chronische nierschade op uw leven.

nieren.nl/bibliotheek/12-leren-omgaan-met-nierschade

Voor vragen over werk, inkomen en scholing bij nierschade kunt u bellen met het Steun- en adviespunt (STAP) van de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN).

NVN.nl Steun- en adviespunt (STAP)

Hebt u informatie of juridisch advies nodig over werk, inkomen of bijvoorbeeld nierziekte in uw gezin? Of hebt u praktische of financiële hulp nodig? Neem contact op met Steun- en adviespunt (STAP), van de NVN en de Nierstichting.
<https://www.nvn.nl/vind-steun/stap/>

Deel uw ervaringen

Het kan prettig zijn om contact te hebben met lotgenoten: mensen die zich in dezelfde situatie bevinden. Zij begrijpen wat u doormaakt en kunnen u vertellen hoe zij met de ziekte omgaan. Misschien hebben ze praktische tips voor u.

Lotgenoten kunt u onder meer ontmoeten via de Vasculitis Stichting. Andere mensen met nierschade komt u tegen in de gespreksgroepen op nieren.nl. Via [Personen](https://nieren.nl/personen) (nieren.nl/personen) kunt u op zoek gaan naar mensen met dezelfde ziekte.

Vasculitis.nl

Ontmoet andere mensen met systemische vasculitis via de Vasculitis Stichting.
<https://www.vasculitis.nl/>

PRAAT MEE OVER DIT ONDERWERP

Start een gesprek over dit onderwerp in de groep 'Nieraandoening gecombineerd met'

nieren.nl/groepen/nieraandoening-gecombineerd-met

Lees dit artikel online

Bekijk de meest recente versie van dit artikel en het bijbehorende dossier online.

nieren.nl/bibliotheek/3-nierziekten/158-cryoglobulinemie/1649-gevolgen-van-cryoglobulinemie